

Kvíz o Poľsku

Zabav sa a skús odpovedať

na 100 otázok.

Na výhercov čakajú ceny.

5. časť

Pol'sko v srdci Bratislavy už 70 rokov

Kvíz 100 otázok o Poľsku

Milí priatelia,

100 otázok v 10. častiach na témy: 1. Všeobecné informácie, 2. Zemepis, 3. Dejiny, 4. Jazyk a literatúra, 5. Film a divadlo, 6. Výtvarné umenie, 7. Šport a turistika, 8. Veda a vzdelávanie, 9. Hudba, 10. Známi Poliaci.

Okrem rozptýlenia a zábavy účastníci tohto kvízu po elektronickom odoslaní správnych odpovedí budú mať možnosť získať vecné odmeny pripravené pri príležitosti jubilea Poľského inštitútu v Bratislave.

Máme pre vás pripravených 10 cien, ktoré účastníci získajú na základe najlepších bodových výsledkov a v prípade rovnakého počtu bodov rozhodne losovanie.

Odpovede zasielajte e-mailom na adresu: **teresa.lukacova@instytutpolski.org** podľa nasledujúcej schémy: v e-maile s názvom predmetu Kvíz o Poľsku uveďte číslo časti kvízu, následne číslo otázky, a následne číslo správnej odpovede. Účastník sa podpíše len kontaktnou e-mailovou adresou.

Srdečne vás pozývame vyriešiť piatu časť kvízu, ktorá vás prevedie všeobecnými znalosťami o poľskom filme a divadle.

100 otázok o Poľsku

5. časť

Film a divadlo v Poľsku

Pol'sko-československé a pol'sko-slovenské filmové koprodukcie

V marci 2017 Poľský inštitút v Bratislave v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom otvoril výstavu slovenských plagátov k pol'sko-slovenským filmom, ktoré vznikli vďaka filmovej koprodukcii počas obdobia československej filmovej tvorby, ako aj po vzniku Slovenska. Ukázalo sa, že je ich toľko, že sme nimi bez problémov naplnili celú galériu. Hoci koprodukcie vznikajú hlavne s cieľom optimalizovať náklady, dôležitý význam má aj ich umelecká hodnota: výmena hercov, režisérov, scenárov alebo tvorcov zvukových záznamov.

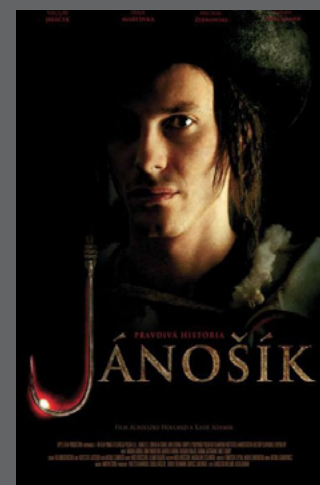
Prvou pol'sko-československou koprodukciou bol film *Dvanásť stoličiek* (1933, rež. M. Frič, M. Waszyński) v hlavných úlohách vystúpili A. Dymcza a V. Burian. Po vojne bol prvým spoločným projektom film *Co řekne žena...* (1958, rež. J. Mach). Z pol'sko-československých koprodukcii si pozornosť zasluhuje film *Panna zázračnica* (1966, rež. Š. Uher), v hlavnej úlohe sa predstavila J. Umecka, známa z filmu R. Polaňského *Nôž vo vode*. Netreba zabúdať ani na hlavnú úlohu I. Kamińskiej v oscarovom *Obchode na korze* (1965, rež. J. Kadar, E. Kos). Pol'sko-československou koprodukciou bol tiež film *Krátky život Z. Kuźnińskiego* (1976). Zaujímavosťou je, že československý film *Boxer a smrt* (1962, rež. P. Solan)

1. V ktorom pol'sko-slovenskom filme vystupujú poľskí herci Barbara Brylska a Marek Frąckowiak?

- 1 – Hra na telo (1979, rež. J. Zeman)
- 2 – Úsmev diabla (1980, rež. J. Zeman)
- 3 – Koncert pre pozostalých (1976, rež. D. Trančík)
- 4 – Karline manželstva (1980, rež. V. Kavčiak)

vznikol na základe scenára založeného na príbehu poľského autora J. Hena, pôvodne mal byť tiež koprodukciou, no nedošlo k nej z vtedajších ideologických dôvodov (hoci vo filme vystúpili poľskí herci). Popularitu si získal film *Ja milujem, ty miluješ* (1980, rež. D. Hanák) s účasťou poľského charakteristického herca R. Klosowského.

V súčasnosti sú populárne tieto koprodukčné tituly: *Je treba zabiť Sekala* (1998, rež. V. Michálek), *Jahodové víno* (2007, rež. D. Jabłoński), *Jánošík – Pravdivá história* (2009, rež. A. Holland), *Červený kapitán* (2016, rež. M. Kollár), *Cez kosti mŕtvych* (2017, rež. A. Holland), *Červený pavúk* (2015, rež. M. Kaszaľka) alebo *Všetko alebo nič* (2018, rež. M. Ferencová). V poslednej sezóne sa do slovenských kín dostal spoločný pol'sko-slovenský film *Milost* režiséra J. J. Kolského. Prakticky vo všetkých týchto filmoch bolo ďalším koprodukčným partnerom aj Česko.

Animácia v Poľsku – pre deti aj dospelých

Väčšina slovenských divákov dobre vie, kto je to *Bolek a Lolek* či *Rexík*. Áno, sú to hrdinovia populárnych večerníčkov. Poľská animácia však ne-reprezentuje len filmy pre deti. Jej začiatky siahajú do medzivojnového obdobia, pričom naplno sa začala rozvíjať už po roku 1945. V najlepších časoch fungovali v Poľsku tri dôležité centrá animácie: v Bielsku-Białej (Štúdio kreslených filmov), Lodži (SeMaFor) a vo Varšave (Štúdio filmových miniatúr). Prvé úspechy umeleckého animovaného filmu v Poľsku sú späté s J. Lenicom a W. Borowczykom, autormi filmu *Był sobie raz* (1957), a H. Bielińskou a W. Haupem, autormi filmu *Zmiany warty* (1959). To boli začiatky poľskej školy animácie, ktorá sa vyznačovala využívaním žartu na predstavenie filozofickej reflexie o dôležitých životných témach. V 60. rokoch debutovali skvelí tvorcovia ako W. Giersz (Poľský inštitút prezentoval jeho výstavu v r. 2014) či K. Urbański (protivojnové *Igraszki*). Tvorba Z. Rybczyńského sa začala v 70. rokoch a priviedla ho až k Oscarovi za film *Tango* (1983). V roku 1985 vznikla zase animovaná adaptácia poviedky F. Dostojevského *Łagodna* autorstva P. Dumału. Niet teda divu, že poľská animácia, ktorá už dnes vzniká digitálne a pomocou počítačov, v posledných rokoch žne úspechy najmä vďaka tvorbe T. Bagińského (*Katedra*, *Sztuka spadania*, cyklus *Legendy polskie*) či D. Ko-

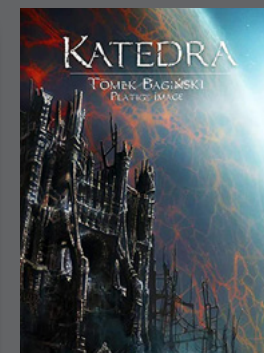
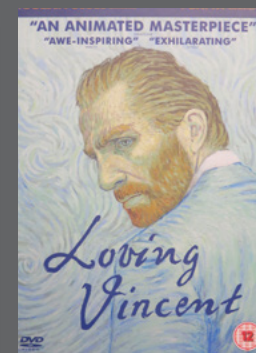
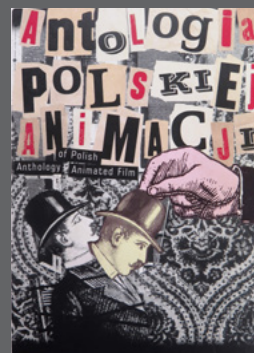
biele, spoluautorke animovanej biografie van Gogha *S láskou Vincent* (výstava v Poľskom inštitúte v Bratislave v roku 2019).

Zároveň vznikali početné animované filmy pre deti, ktoré sa najskôr premietali v kinách, a následne sa vysielali pre široké publikum v televízii (najmä ako večerničky). Okrem spomínaných rozprávok sa veľkej popularite tešili série *Rozprávky a spory* (dobrodružstvá kartových rytierov) *Zvláštne dobrodružstvá kozlíka Matołka*, *Únos Baltazara Cąbku* (s účasťou Wawelského draka), *Macko Uško* (výstavu spoluautora tohto seriálu T. Wilkosza sme priniesli v r. 2016), *Dobrodružstvá Macka Colargola*, *Začarovaná ceruzka*, *Pampalini lovca zvierat*, *Úskoky Jonatana Koota* a mnoho, mnoho ďalších. Všetkých, ktorí by sa chceli dozvedieť viac o hrdinoch poľskej animácie pre deti, pozývame do Rzeszowa, kde sa nachádza Múzeum večerníčkov.

2. Ako sa volala kamaráta Bolka a Lolka, ktorá s nimi prežila množstvo dobrodružstiev?

- 1 – Pyza
- 2 – Tola
- 3 – Andzia
- 4 – Maja

Pol'ský dokumentárny film

Pol'ský dokumentárny film sa začal rozvíjať v Poľsku už po 2. svetovej vojne. Film *Powódź* (1947, J. Bosak, W. Kaźmierczak) získal cenu na festivale v Cannes. Okrem spoločenských, politických a historických tém vznikali v Poľsku aj prírodovedecké a vlastivedné filmy. Prelom v poľskej kinematografii po roku 1956 mal tiež vplyv na rozvoj dokumentu. Viaže sa tiež na skupinu mladých, talentovaných tvorcov, ktorí boli absolventmi najmä lodžskej filmovej školy – K. Karabasz, J. Łomnicki, J. Hoffman, E. Skórzewski či W. Ślesicki. Práve oni boli totiž autormi oceňovaných snímok *Uwaga, chuligani!*, *Narodziny statku*, *Muzykanci*, *Suita polska*, *Płyną tratwy*, *Byłem kapo*, *Typy na dziś*. Ich filmy vytvorili fenomén **poľskej školy dokumentu**.

Ďalšie plodné obdobie pre poľský filmový dokument priniesol prelom 60. a 70. rokov. Vtedy svoje prvé filmy vytvorili M. Piwowski (*Psychodrama*, *Korkociąg*), M. Łoziński (*Jak żyć*), T. Zygałto (*Szkoła podstawowa*), G. Królikiewicz (*Bracia*, *Nie płacz*) či K. Kieślowski (*Życiorys*, *Szpital*, *Z punktu widzenia nocnego portiera*) a A. Trzos-Rastawiecki (*Pielgrzym*).

3. Na ktorom slovenskom filmovom festivale získala v kategórii Najlepší dokumentárny film v roku 2016 cenu Anna Zamecka za film Prijímanie

- 1 – MFF Febiofest
- 2 – Art Film Fest v Košiciach
- 3 – 4 živly
- 4 – Bratislava International Film Festival

Búrlivé 80. roky mali priaznivý vplyv pre vznik skvelých poľských filmových dokumentov, napr. *Robotnicy '80* (A. Zajączkowski, A. Chodakowski), *Kandydat* (M. Terlecki), *Rozmowa 1982* (K. Lang), *Przechodzień* (A. Titkow), *Szczurołap* (A. Czarnecki), *Parada* (A. Fidyk).

Pád komunizmu a odstránenie cenzúry nezmenilo situáciu dokumentárneho filmu v Poľsku. Vďaka zmenám sa však podarilo rozšíriť paletu tém o históriu, najmä súčasnú, aktuálnu politiku, náboženské témy či otázky zvykov a sexuality. Najlepšími filmami posledných 30 rokov sú: *Nienormalni* J. Bławuta, *89 mm od Europy a Poste Restante* M. Łozińskiego, *Krok a Nóż w głowie Dino Baggio* M. Piwowského, *Ustyszcie mój krzyk* (Počujte môj krik) S. Drygasa. Vtedy tiež (1995) vznikla snímka, ktorú mnohí považujú za najlepší poľský dokumentárny film *Wszystko może się przytrafić* M. Łozińskiego.

Je zaujímavé, že mnohí tvorcovia začínajúci od filmových dokumentov sa neskôr osvedčili v úlohe tvorcov celovečerných filmov, napr. J. Hoffman, J. Łomnicki, G. Królikiewicz, M. Piwowski či – a najmä – K. Kieślowski.

Pol'ská filmová škola a známi pol'skí režiséři

Tvorcami Poľskej filmovej školy boli mladí ľudia, ktorých spoločnou skúsenosťou bola vojna a povojnová zmena režimu. Svoje vzdelanie získali po vojne na známej filmovej škole v Lodži. Sledovali nové trendy vo svetovej filmovej tvorbe (najmä taliansky nový realizmus a americký film noir). Pokúšali sa o inovatívne filmové prostriedky s cieľom ukázať charaktery individuálnych postáv a ich tragické osudy, ako aj odhaliť poľské národné mýty. Hlavnými predstaviteľmi tohto obdobia boli napr. režiséři: **Andrzej Wajda** s filmami *Kanály* a *Popol a diamant*; **Andrzej Munk**, ktorého prejavy ironického a protihrdinského prúdu Poľskej filmovej školy odzrkadľujú filmy *Eroica*, *Škul'avé šťastie* a tiež vojnová dráma *Pasažierka*; **Janusz Morgenstern** so syntetickým portrétom mladej generácie, ktorý sa odlišoval od jej predchodcov, v kultovom filme *Dovidenia zajtra*; **Jerzy Kawalerowicz**, ktorý si popularitu získal filmom *Nočný vlak*, a svoj zmysel pre výtvarnú stránku majstrovsky vyjadril v adaptácii historického románu J. Iwaszkiewicza *Matka Johana od Anjelov* (1961 – hlavná cena na MMF v Cannes). Symbolom tejto filmovej vlny je tiež komorný obraz **Tadeusza Konwického** *Posledný deň leta*.

4. V akom období vznikol v poľskej kinematografii prúd, ktorý získal názov „Poľská filmová škola“?

- 1 – 50./60. roky 20. storočia
- 2 – 60./70. roky 20. storočia
- 3 – 70./80. roky 20. storočia
- 4 – 80./90. roky 20. storočia

Generáciu, ktorá odmietla socialistický realizmus a úplne zmenila tvár poľskej kinematografie, dopĺňajú ďalší režiséři: **Wojciech Jerzy Has**, **Kazimierz Kutz**, **Stanisław Różewicz**, **Stanisław Lenartowicz** a herci a herečky: **Zbigniew Cybulski** (vo filme A. Wajdu *Popol a diamant* vytvoril postavu prirovnávanú k Jamesovi Deanovi, ktorá ho preslávila po celom svete), **Bogumił Kobiela**, **Tadeusz Janczar**, **Adam Pawlikowski**, **Lucyna Winnicka**, **Teresa Tuszyńska**, **Barbara Kraftówna** a i.

Filmy poľskej školy majú dodnes vplyv na tvorbu mnohých filmárov, napríklad aj na Martina Scorseseho. *Klik, klik, klik*

Národné divadlo

Národné divadlo bolo ako najstaršie divadlo v Poľsku založené v roku 1765 vo Varšave. No prvým repertoárovým divadlom v Poľsku bolo Divadlo komédie v Białystoku (1748). Národné divadlo bolo súčasťou reformy vzdelávania a kultúrneho života v Poľsku na konci 18. storočia. Na dlhé obdobie ho profiloval Wojciech Bogusławski, herec, režisér a jeho dlhodobý riaditeľ (prezývaný tiež „otcom poľského divadla“).

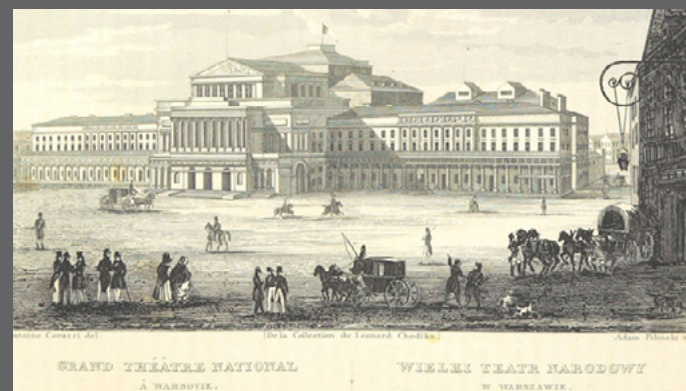
Národné divadlo je dnes jedným z troch divadiel so štatútom národnej inštitúcie, ktorá má osobitný význam pre poľskú kultúru. Okrem Národného divadla má podobné postavenie ešte dramatické Národné staré divadlo Heleny Modrzejewskej v Krakove a Veľké divadlo – Národná opera vo Varšave, najväčšia operná scéna na svete, ktorá je technicky vybavená pre tie najnáročnejšie operné predstavenia.

Názov Národného divadla sa začal pravidelne používať až v roku 1924, keď bolo divadlo opravené po požiari v r. 1919. Žiaľ, počas 2. svetovej vojny budovu Národného divadla postretol rovnaký osud ako väčšinu Varšavy – požiar a zničenie. Zachovali sa len časti obvodových múrov. Povojnová obnova bola dokončená v r. 1949.

5. Ktorý poľský kráľ založil Národné divadlo vo Varšave?

- 1 – August III.
- 2 – Stanislav August Poniatowski
- 3 – Stanislav I. Leszczyński
- 4 – August II. Silný

Dnes fungujú tri scény, ktoré Národné divadlo zastrešuje: Sála Bogusławského (veľká sála, hlavná scéna), scéna pri Wierzbowej Jerzyho Grzegorzewského (moderný divadelný priestor s možnosťou prispôbiť hľadisko do kruhu) a scéna Studio (komorná scéna pre 84 divákov). Umeleckým riaditeľom Národného divadla je dnes vynikajúci herec, režisér a divadelný pedagóg Jan Englert.

Divadelný reformátor Jerzy Grotowski

Jerzy Grotowski (1933 – 1999), režisér, divadelný teoretik, pedagóg, tvorca hereckej metódy a jeden z najväčších divadelných reformátorov 20. storočia. Absolvent hereckej fakulty PWST v Krakove (1955). V rokoch 1955 – 1956 študoval réžiu na Moskovskom divadelnom ústave Lunaczarského. Tam sa tiež zoznámil s hereckými a umeleckými technikami Stanislavského, Vachtangova, Meyerholda a Tairova.

Prvou Grotovského premiérou v opolskom divadle bolo predstavenie *Orfeus* Jeana Cocteaua uvedené v roku 1959. Pri divadelnom predstavení *Siakuntala* podľa Kalidasy začal spolupracovať s architektom Jerzym Gurawským a ich spoločná práca na novej organizácii divadelného priestoru viedla k zrušeniu rozdelenia na javisko a publikum. V roku 1962 vzniká **Teatr Laboratorium 13 Rzędów**. Po zrušení divadla v Opoli pokračoval Jerzy Grotowski spolu s kolektívom v divadle **Teatr Laboratorium 13 Rzędów – Inštitút výskumu hereckej metódy**.

6. V ktorom meste pôsobilo Grotovského divadlo známe ako „Teatr Laboratorium 13 Rzędów – Inštitút výskumu hereckej metódy“, „Teatr Laboratorium 13 Rzędów – Herecký inštitút“ a „Inštitút Laboratórium“?

- 1 – Poznaň
- 2 – Varšava
- 3 – Krakov
- 4 – Vroclav

Prelomovým predstavením Grotovského divadla bolo *Apocalypsis cum figuris*, ktoré popri *Akropolis* a *Nezlomnom kniežati* Pedra Calderóna de la Barcu získalo najväčší svetový ohlas spomedzi všetkých jeho predstavení.

Grotowski neustále bránil právo režiséra vstúpiť do textu autora. Nechcel tradične rozprávať príbeh, ale pokúšal sa o takú transformáciu drámy, aby sa vytvorilo myšlienково kompaktné predstavenie. Spochybňoval tradičnú funkciu literatúry v divadle, zostavoval predstavenie podobným spôsobom ako vo filme. Divák a herec by mali byť čo najviac zjednotení, no účastníci hier majú byť rozdelení na aktívnych a pasívnych. Používal nekonvenčné metódy práce s hercami s cieľom zrušiť divadelnú ilúziu a nahradiť ju autentickou skúsenosťou.

Pamätník Jerzego Grotovského v Opolu

Festival pol'ských hraných filmov

Tradične na jeseň v septembri sa koná veľký sviatok poľského kina – **Festival pol'ských hraných filmov**. V roku 2020 by sa tak malo stať po 45. krát. Ide o najväčšiu prehliadku filmových novínok v Poľsku, ktorú pozorne sleduje nielen domáce, ale aj zahraničné publikum. Každý rok sa v hlavnej súťaži predstaví okolo 20 filmov. Program festivalu tvoria súčasne dve tematické sekcie – Hlavná súťaž a Súťaž krátkych filmov, no aj mnoho sprievodných podujatí a nesúťažných sekcií, ako napríklad Čistá klasika (prehliadka digitálne zrekonštruovaných filmov), Poklady predvojnového kina alebo Polonika (prehliadka zahraničných produkcií, na ktorých sa spolupodieľali poľskí tvorcovia). Filmy súťažia o sošku Zlatých a Strieborných levov. Každý rok sa na festivale udeľuje cena Platínových levov za celoživotnú tvorbu a umelecké úspechy. Festival každý rok navštívi viac ako 2 tisíc odborníkov a 70 tisíc divákov, ktorí udeľujú aj Divácku cenu na základe hlasovania, ktoré prebieha vo festivalových kinách.

7. V ktorom poľskom meste sa koná Festival pol'ských hraných filmov?

- 1 – Gdansk
- 2 – Kołobrzeg
- 3 – Gdyňa
- 4 – Międzyzdroje

Poliaci a pol'ské filmy na Oscaroch

V celej histórii udeľovania najprestížnejšieho ocenenia americkej filmovej akadémie Oscary, po ktorých túži celý filmový svet, získali Poliaci vyše 10 sošiek. Prvým úspešným poľským tvorcom bol **Leopold Stokowski**, ktorý v roku 1942 získal Oscara za hudbu k filmu *Fantázie Walta Disneyho*. V rovnakej kategórii túto cenu v roku 1954 získal **Bronisław Kaper**. V r. 1983 **Zbigniew Rybczyński** získal Oscara v kategórii Najlepší krátky animovaný film za snímku *Tango*. Dvakrát toto ocenenie (1978 a čestná cena v r. 1990) získal **Stefan Kudelski**, poľský inžinier, za prínos v technológii nahrávania zvuku.

Dve sošky získal aj kameraman **Janusz Kamiński** – v roku 1994 za Najlepšiu kameru v *Schindlerovom zozname* a v roku 1999 vo filme *Zachráňte vojaka Ryana*. *Schindlerov zoznam* priniesol aj ďalší poľský úspech – sošku za Najlepšiu umeleckú réžiu (dekorácie scény) spoločne získali **Alan Starski** a **Ewa Braun**. Rok 2003 priniesol Oscara **Romanovi Polańskému** za najlepšiu réžiu vo filme *Pianista*, a v roku 2005 **Jan A. P. Kaczmarek** získal ocenenie za Najlepšiu pôvodnú filmovú hudbu k filmu *Hľadanie krajiny-nekrajiny*.

8. Ktorý poľský film získal Oscara ako najlepší cudzojazyčný film?

- 1 – **Nôž vo vode** (rež. Roman Polański)
- 2 – **Človek zo železa** (rež. Andrzej Wajda)
- 3 – **Ida** (rež. Paweł Pawlikowski)
- 4 – **Studená vojna** (rež. Paweł Pawlikowski)

V kategórii Najlepší cudzojazyčný film boli poľské filmy doteraz na cenu nominované celkom 12-krát. Patrili k nim okrem iného *Faraón* v réžii **Jerzyho Kawalerowicza** (1966), *Potopa* v réžii **Jerzyho Hoffmana** (1974), *Zaslúbená zem* v réžii **Andrzeja Wajdu** (1975), *V tme* v réžii **Agnieszky Holland** (2011) a *Božie telo* v réžii **Jana Komasa** (2019).

Najúspešnejším poľským režisérom v oscarovej súťaži je **Andrzej Wajda** (1926 – 2016). Jeho filmy získali celkom 4-krát nomináciu v kategórii Najlepší cudzojazyčný film. V roku 2000 získal Wajda čestnú cenu Akadémie za celoživotnú tvorbu.

Nesmieme však zabúdať na to, že vďaka prišielcom narodeným na poľskom území – bratom Warnerovcom (pôvod. Wonsalovci), Samuelovi Goldwynovi (Szmuel Glebfisz), Louisovi Mayerovi (Lazar Meir) dnešný Hollywood vôbec vznikol a stal sa najznámejšou „továrňou na sny“.

Bábkové divadlo v Poľsku

Začiatky bábkového divadla v Poľsku siahajú do 15. storočia, no jeho skutočný rozvoj nastal až po 2. svetovej vojne, keď vzniklo 27 divadiel. Ich program bol určený hlavne pre mladých divákov. V 70. rokoch sa dôležitými strediskami bábkového umenia stali mestá Białystok a Vroclav (kde sa na vysokých umeleckých školách okrem divadiel nachádzajú aj katedry bábkového umenia), ale aj Varšava.

Jedným z najstarších poľských bábkových divadiel je **Divadlo Banialuka z Bielska-Białej**, ktoré nepretržite pôsobí od roku 1947. Slovenské publikum už niekoľkokrát malo možnosť vidieť predstavenia tohto divadla. Naposledy na festivale Bábkarská Bystrica TOUR 2018 s predstavením *Sen noci svätajánskej*, ktoré bolo pripravené aj so slovenskou účasťou tvorcov: Marián Pecko (réžia), Eva Farkašová (bábky a kostýmy), Pavol Andraško (scéna) a Robert Mankovecký (hudba).

Poľsko-slovenská spolupráca v oblasti bábkových divadiel má dlhoročnú tradíciu. Na Slovensku žnú divácke úspechy hry poľských autorov, napríklad rozprávky **Marty Guśniowskej** *Lišiak a Lišiačik*, *Dobrá chuť, vlk!*, *O rytierovi bez koňa* alebo hry **Zbigniewa Głowackého** *O psovi, ktorý hľadal odvahu*.

Svoj talent prezentujú aj režiséri z oboch krajín recipročne – na Slovensku **Honorata Mierzejewska-Mikosza** pripravila novú hru *Šepot lesa* (premiéra sa má konať tento rok) a v Poľsku Marián Pecko, ktorý režíruje hry pre poľské divadlá už od roku 1995. **Klik**

9. Prvá hra, ktorú Marián Pecko režíroval v roku 1995 v Poľsku, bola Vianočná koleda Charlesa Dickensa. Pre ktoré poľské divadlo?

- 1 – Teatr Lakowy Banialuka, Bielsko-Biala
- 2 – Teatr Lalka, Varšava
- 3 – Białostocki Teatr Lalek, Białystok
- 4 – Teatr Lalek Guliwer, Varšava

Filmová hudba

Poľskí skladatelia filmovej hudby si postupne získali medzinárodné renomé, komponovali hudbu nielen pre poľskú, ale aj zahraničnú produkciu. Už v roku 1941 čestného Oscara za prípravu hudby k animovanému filmu *Fantasia* získal **Leopold Stokowski**. Oscara v r. 1953 získal **Bronisław Kaper** za kompozície k filmu *Lili*. V stopách Stokovského a Kapera pokračoval **Jan A.P. Kacmarek**, ktorý túto cenu získal za hudbu k filmu *Hľadanie krajiny-nekrajiny* (2005). K najvýznamnejším skladateľom patria **Henryk Wars**, **Andrzej Korzyński**, **Jerzy Matuszkiewicz**, **Waldemar Kazanecki**, **Michał Lorenc** (hudba k filmu *Masaryk*) či **Andrzej Kurylewicz**. Mladú generáciu tvorcov filmovej hudby tvoria **Abel Korzeniowski**, **Antoni Łazarkiewicz** či **Bartosz Chajdecki**. Za obšírnejšiu zmienku stoja:

Krzysztof Komeda (vl. menom Krzysztof Trzcíński) počas jedenástich rokov vytvoril hudbu pre viac ako šesťdesiat filmov v Poľsku, Belgicku, Dánsku, Francúzsku, Švédsku, USA a Veľkej Británii. Je považovaný za dvorného skladateľa Romana Polanského. Jeho poslednou skladbou bola slávna uspávanka z filmu *Rosemariino dieťa* (1968). Okrem toho

10. Ktorý z vynikajúcich poľských filmových hudobných skladateľov je autorom hudby v obľúbených kriminálnych komédiách Juliusza Machulského „Vabank“ a „Vabank II, czyli riposta“?

- 1 – Jerzy Satanowski
- 2 – Jerzy „Duduś“ Matuszkiewicz
- 3 – Henryk Kuźniak
- 4 – Zdzisław Szostak

bol tiež autorom vynikajúcich skladieb aj k filmom iných poľských režisérov: Janusza Nafetera, Jerzyho Skolimowského, Jerzyho Hoffmana a Andrzeja Kondratiuka.

Wojciech Kilar tvoril klasickú a filmovú hudbu. Bol autorom skladieb pre viac ako 130 filmov – hraných aj dokumentárnych, ale aj televíznych seriálov. Spolupracoval okrem iného s Andrzejom Wajdom, Krzysztofom Zanussim, Januszom Majewským, Jerzym Hoffmanom, Francisom Fredom Copollom či Jane Campion. Stal sa laureátom mnohých ocenení a vyznamenaní na zahraničných a domácich festivaloch.

Zbigniew Preisner je jedným z najznámejších poľských filmových skladateľov na svete. Výnimočnú popularitu mu priniesla hudba k filmom Krzysztofa Kieślowského: *Dvojaký život Veroniky* (1991) a trilógia *Tri farby* (1993 – 1994). Za svoju hudbu získal Strieborného medveďa na festivale v Berlíne (1997) a dvakrát cenu Cesara (1994, 1995).

